

صاحب امتیازی :

شهبندر زاده قلهلی

احمد حامی

اداره و تحریر محلی :

جفال اوغلی جاده سنده دائره مخصوصه

مخابرات صاحب امتیاز ایله جریان ایتلیدر.

نسخه سی هر پرده

۲۰ باره در .

۱۰ جمادی الاول ۳۲۸

وَلَا تَجْعَلُوا دِينَكُمْ تِجَارَةً سَاءَ مَا كَانَتْ تِجَارَةُ الْفَاسِقِينَ

شرائط اشتراك

ولایات عثمانیه ایچون

سنه لکی ۳۰

آلتی ایایی ۲۰ غروشد

ممالك اجنبیه ایچون سنه لکی ۱۰

آلتی ایایی ۶ فرانقدر

اعلانات ایچون اداره مأموری محمد ذهنی بکه

مراجعت ایتلیدر

پولسز مکتوبلر قبول ایدلر

مایس افرنجی - ۱۹

۶ مایس ۳۲۶

اخطار :

داخلی پوسته اجرتی تزییل ایدلش اولدیقدن
ابونه مزیدلده اوتوز غروشه تزییل ایدلشدر. اوتوز
بش غروش تأدیه ایدن طشرده کی مشترکین کرامتزه
ابونه بدلندن فضلا قالان بش غروشه متساویل «عصر
حمیده سنو سیر» نامنده کی کتاب پوسته ایله ارسال
اولونمشدر. مذکور کتابدن بردانه سنک اداره خانه
مزدن آلدیولماسنی استنبول ابونه لر مزدن رسایدنر.

شکران :

تشویق آمیز مکاتیب آلفنده دوام ایدیوروز .
بزی تلغفلرله تسریر بوپوران ذوات کرامه تکرار
عرض شکران ایدنر .

اجمال سیاسی

کریدک یونانه الحاقی حقنده

انسانیت نقطه نظرندن برعاکه

کرید مسئله سنده دول حامیه نك شیمدی به قدر
سبق ایدن حرکاتی . اشکال ترا کتھاسندن صرف
نظر ایدیلرسه . هب یونانیلره مامشات و معاونندن ،
حقوق عثمانیه بی تاویلان مضحکه ایچنده اضاعه دن
عبارت اولدینی کوریلر .

بو ، انکاری غیر قابل برحقیتدر . اکلاشیلورکه
برطرفندن وحدت مذهبه و ارتباط مدنی کی اسباب
ودیکر طرفندن صهریت کی عوامل یوزندن اورویا
زمانمداران اموری . عثمانلی منافعی عسایه ، یونان
مدعیات حقوقشکنانه سی قولاً دکلسده حالانشج
وترویج ایدیور .

بزشو مقاله مزده کرید مسئله سی حقوق نقطه
نظرندن دکل ، اورویالیرک شو نمایلاقی نقطه سندن

[وحتی محض انسانیت اعتبارله] تدقیق ایده جکر .
وتدقیقنامه بر سوال ایله ایدار ایلر جکر :

کریدک یونانه الحاقی ، یونان عنصری ایچون بر
ایلیک می در .

بو سوالک حقیقی جوابی هم اورویالیر وهمده
یونان متفکرینی کوزلجه دوشونمیلرلر . کرید مسئله سی
اسلامو عثمانلی ماتی ایچون «ناموس و شرف» مسئله سی
اولمشدر . بوتون عثمانلیلر قاعدلرکه کریدک وطن
عثمانیین نزعی . اقسام ساز مؤظنه حقدکی مدعیات
وتصوراتک تصدیقدر ، وحدت وطنیه اوریلر جق
ایلیک ضربه در .

بوتون عثمانلیلر قاعدلرکه ، حقوق صریحه لرینه
رغم کریدک کدیلملرندن نزعی ، موجودیت ملیه لری نك
خرستیانلق عالمجه اعدامه محکوم اولدیغنک اعلامدر
شوحالده ایسه ، موجودیت ملیه لری نك محافظه سی
اوغورنده ، هر حاله راضی اولوب «هرجه بادا باد»
وادیسنه دوکوله جک اولان عثمانلیلرک ، عثمانلی
موجودیتی طاعونی حکمنه کیره جک اولان یونان
عنصرینه صور قهریه نك کافسبله هجوم ایده جکی
طبیعیدر .

حالت احتضاره کبردیکی فرض اولنان عثمانلیلرک
افسای موجودیت ایچزدن اول ، یونان عنصری
محو ایدم جکرینه ، بوعلده هدف نظرلری اوله جق
صوک شینک . یونان جسدی روحی اوله جغه
اورویالیر هیچ شبه ایتهمیلرلر .

وقوعی محقق اولان شوقتیجه عجباً یونان عنصرینه
برایلیک می در ؟ ایشه بوراسنی سیاسیلره سوریدیوروز .

بعض احوال وارددرکه ملتاری چیلدیرتیر .
محاکمه سنی سلب ایدر . ایشه کرید مسئله سی ده بزم
ایچون بویه برماهیتی حائزدر . ناصل اولماسونک کرید
ایشنده صحابتنک ، قربانتک ، صهریتک ، تعصبک
حقه غلبه سی کوریوروز ، کوریوروزکه حق ، حقوق

انسانیت ، بزم کلنجه ، بزم جای بحث ایدیلنجه ، قوری
سوزلردن ، آجی استهزاردن عبارت ایمن !
کرید المزدن النیرسه [که بو ، انحق یکی بر اهل
صلیب اتفایله نمکندر] حکمه مجبوروزکه مدنیت
کسومنه بورومش اولان خرسیتیانقله فی دینسزک
اسلام ، واسلامک آلتی عصرای محافظلری اولان
تورکری محوم بورومشدر ؛ حکمه مجبوروزکه بزم یاشامق
ایچون ساحه ذلت و مسکنت وطن ویریلور .
حکمه مجبوروزکه بزم ایچون شان و شرفله اولمکدن
باشقه چاره یوق . لکن صانیورلری که بزم قویونلر
کبی ، بوغری تیغ ظلمه اوزاتپوررک مسکینه
اولورز ! سکزملیون تورکک ، اونلره اتباعاً مایور
نلره حبتی مسلمانلرک مدفن ذی شانی ، مقبر دهشت
نشانی برقان دریاسی اولور !

بزی بو عزم میتندن چوریه جک دنیوی هیچ بر
قوت یوقدر ، سیاسی نوطلر ، مریب درید ناوتلر ،
شرف وحیتی اوغورنده هر حاله حاشر لاش اولان
حبتی برماتک قلب فداکارینه ، وجدان حیت نثارینه
قدر یول ، بولاماز !

ایشته بورالری . انسانیتک ره بی اولمق اعدا
سند بولونان اورویالیر ، انسانیت نام جلیله اوله رق ،
کوزلجه دوشونمیلرلر .

بزم کریدی ویرمیز ، دیوروز ، کرید ایچون اولوروز
دیوروز ، حقمن تسلیم ایدلرسه ، ملتیمز تحقیر
اولونورسه ، انسانیت انکار ایدیلرسه ، بزمه
حقوق و انسانیتی ایاقلر آتته آتارز ، دیوروز ،
بوانین قلبی ، بو فریاد یأس آور . دول معظمه نك
ملل متمدنه نك سمع انصافی و ابتهاهه کیتلیدر .

یاری ! عجباً بو اینلری لطیفه می صانیورلر ؟
اورویالیر ، قان کورمه نیجه برحقیته اینانیه جق قدر
محکوم رب وغفلت می درلر ؟

شهبندر زاده قلهلی

احمد حامی

عجزی استحقار ، قوه سرفرو

[مسلمانانك نظر دقته]

بشریتك میل حیوانیسی بالاده کی سرنامده مندجدر . وحشی اولسون ، بدوی اولسون . مدنی اولسون بشرده بواسطه استعداد سفلی رونمادر . لکن اولاری بواسطه استعدادی تعدیل ایدم جک برطاقم قوانین اخلاقیه و علمیه وضع اولونمشدی . هیچ کس عجزی استحقار ، قوه سرفرو « دستورینی برغایه اخلاقیه ، برقاعده طبیعیه دیه قبول ایتموردی . حالوکه عصر اخیر وحاشه کیدانه کتیردیکی متفکر لک فیلسوفانك بعضاً طولامباحل و بعضاً يك آجق عبادرله میدان وضوحه قویدینی دساتیر اخلاقیه واجتماعیه وحی طیبیدن بریده بودر . آلمانلی مشهور « قانت » ك تلامیذندن عبارت اولان « حکمای تنقیدیون » حادثات و وقوعات تاریخیه و معنویه کی کوزلجه تحلیل ایدیور ، بونلری میدانه کتیرن عواملی تدقیق ایابور . صوکره ؟ صوکره می هیچ ! حکمت تنقیدیه بو حادثاته قوانین معلومه طبیعیه خارجده براساب عطف ایتمدیکی ایچون حقلرنده نه بر حکم استحسان ، نه بر حکم توبیخ و یرمیور . حادثات تاریخیه و اخلاقیه قارشلی بودرجه صوغوق قانلیق ، بودرجه لاقیدلق طبیعتیه بر « مسلک رب و تردد » حصوله کتیرمکده درکه بونك مذهب عمومی اونق استعدادنی کوستردیکی محققدر .

« دهر یون سمانه ریالیست » و « جبریده ترمینست لر » بوعلمده بالضروره حصوله کلن برسلسله حادثاتندن باشقه برشی کورمیسورلر . بونلره کوره معنویات و مادیات کی تقسیملرک بیله مناسی اولموب علم احوال روح ایله حکمت طبیعیه شی و احددن عبارتدر . اینی کوتو ، کبی توصیفلر حکمه و فنا هیچ بر معنا افاده ایتمیور . اورطده کندن اول موجود اولان بر حادثه مولودی و کندن صوکره دیگر بر حادثه یه والد اوله جق بر حادثه وار ! فن و حکمتك غایه سی

بو حادثاتی تولید ایدن اسبابی بونلقدن ، فعالیتك مولودات ضروریسی اولان تظاہراتی اولچمکدن عبارت !

بونظر یانه کوره بوتون موجودیت برمبدأ معقولدن نشأت ایتمدیکی کی برغایه معقوله طوغری ده کتیمیور . اورطده ماهیتی مجهول و فقط فعالیتی مشهود برطاقم قوانین وار . بوقوانین ضرورت موجودیتندن باشقه بر معنا افاده ایتمز . حیاته برجدالدن عبارت اولوب ، بوجدالده غایه ادامه حیاتی ، مغلوبیت تحول واستحالی کی تعمیر آخرله موت و فانی انتاج ایتمکده در . جدال ، اساس تکامل ، شریطه موجودیتدر . جدالده غایه استعداد و املی مشروع و چونکه طبیعی اولدینی کی هر مجادلك غایه ایچون بالجله اسبابه ، بیلهرک بیامیهرک مراجعتی دخی يك طبیعی و جبلی و بنابرین مشروعدر .

شمدی شو افکار ایچنده تفریق فضائل و قبایحه معیار اوله جق بر ذره جک بولان واریسه سوله سین ! بونظریه لردن استنتاج ایدم جک مسالک حکمت یا « رب و تردد » و یا خودده « مکروه و جبریه مذهبی » در . اك مکروه ديدك « زیرا اسکی جبریه سالکاری ، اساسه بر قاعل مطلق وجودنی اعتراف ایدیور ، یالکیز بشردن اراده جزئیینی دخی سلب ایدوب هر قاعل و نشئی فاعل مطلقه ارجاع ایدیور . بوافکار یاکلش اولقله برابر کائناتی معناسز و پیسیز برماکنه شکنده تصور ایتمک ، اسباب و قدرتی بر ذات مطلق و عادله عطف ایامك کی بر فضیلتی وار ایدی . لکن زمانز قدریونی [یعنی جبریه سی] بویله بر اساسی ده انکار ایدیور .

اوروپاده مادیون ، ریدون تنقیدیون مسلکاری بر صورت قطعیسه ده مذاهب عامه دکدرلر . لکن افکار عمومییه اودرجه تأثیرات ایقاع ایتمشدر درکه بونک اوروپانك ناظم احوال بومسلکدرده موجود برطاقم دستورلر بولندیقته اصلا شبهه ایدملمز .

بونظریاتك ثمره مشوموسی اولهرق اوروپاده « عجزی استحقار ، قوه سرفرو » مسلکی ، بیهرک بیلمیهرک ، اعتراف اولونهرق اولونیمهرق ، وحتی رد ایدنلر زنده بیله ، ناظم تفکرات و مذهب معنوی اولمشدر . بو مذهب کوره « جدالده غایه » یکنه مقصد ، یکنه غایه ، یکنه فضیلتدر .

ژه زوویتلری قوغان اوروپا ، بوتون مبنای اخلاقی و اجتماعی زه زوویتلرک « لهن اکسکوزله مو . وایین » یعنی « نتایج » و سائلنی مشروع قیالر ، دستورل اوزرینه تأسس ایتمشدر .

یالکیز « غایه » مطلوب و مشروعدر ، بوده انجق « قوه » ایله اولور . بوندن ماعداسی سانه طبیعده کورولمین و جهل و خیالک ابداع ایتدیکی بر طاقم معناسز ، بوش ، صاچه فکرلدر .

اساس فکر ، کائناتك تظاہرات میخانیکیدن عبارت اولماسی دعواسته منحصر قالیسه ، بویله بر اساسدن چیقه جق نتیجهلر و دستورلر بالطبع بو درجه لده بیعی ، مکروه و مشوم اولور .

ایشته اوروپا افکار عمومییه سی ، بوافکار حکیمه ! نك تحت تأثیرنده بولونقده در . بویله دوشون افکار عمومی نك کریدمستله سنده هر مسئله ده نهن طولانی بزم علمیزده و اغیار مزك لهنده بولوندینی مجهول قالماسده هر احتمال قارشلی شرفیلری و بالخاصه مسلمانلری تنویر ایچون برقاج سوزدها سویله جکیز .

زیرا کریدیلر قوتی ، بزیاسه عجزی اشعار ایدیوروز . بودعوامل قوری برسوز دکدر ، بر حقیقت موجوده بی افاده دن عبارتدر . طبیعی جای بحث اولان کرید حکومت موقه سی ایله حکومت عثمانیه دکدر ، براووج کریدلی ایله بزاتوز ملیون عثمانیدر . شمدییه قدر کریدمستله سنده ، قوه ، عزم ، جسارت فداکار . لق والاصل هر دورلو تشبثات کریدیلر ده ، سکوت ، رضا ، مسکنت ، ذلت ، عجز و یأس بزده کوریلیدی .

طریقت ، تصوف و صول ایچون سلوک ایدیلن بر اصول معناسنه اولوب هراهل طریقك متصوف و صوفی اولمی ایجاب ایتمز .

حتی هر عصرده مایونلرله اهل طریق موجود ایکن متصوف وهله متصوف کامل هر وقت محدود قالمشدر .

دین اسلام ، صوفیه اجتهادینه کوره ارکان اربعه دن متشکلدر :

شریعت ، طریقت ، حقیقت ، معرفت . شریعت ، عامه ناسی شرک و کفردن توجید تفریبه دعوت ایدر . حقیقت ، توجید تفریبه ایجابی توجید حقیقی و وجودییه دعوت ایدر .

طریقت ، شریعتله حقیقت آره سنده برصراط بر شهر اهدیر .

معرفت ، غایه دیانت و ثمره حقیقتدر . صوفیه ، ارکان اربعه نك حکمت و اسبابنه کسب

در ؟ یوقسه اکثر علمای حاضره نك ظنی کی معارف الهامیه و فنون جدیدیه یکدیگرله غیر قابل توفیق شیلر می در ؟

ایشته شومقالاتی بوا دعامزی ایضاح و اسباب متصدیله یازیوروز ، نتیجه ده حقیقت تظاہر ایدم جکدر .

مبحث تاریخی و تعریفی

تصوف نه دیمکدر ؟ - ارکان اربعه - تصوف زه دن و کیمار واسطه سیله کلدی ؟ - سلسله طریق - انسانلرک الوهیتی طرز تفهملری - تاریخیچه فکر الوهیت .

بونکون تصوف و طریقت بر بندن آریلامیه جق قدر متمیز و مختلفدر ، طرق اسلامیه یه طرق صوفیه اطلاقی بوام تراجه منیدر . لکن طریقت ایله تصوفی شی واحد ظن ایتمه میلدر .

حکیمات

ف . ۱۰ ح .

تصوف اسلامی

و
فنون جدیده و فلسفه

مقدمه

-- ۱ --

بشریته موعود اولان علم و فن ، الهام و وجدانیاده کی عظمت و کمال ایله متناسب بر مرتبه یه کله جکته شبهه ایدملمز .

بو ادعالمز بر حقیقت می در ؟ یعنی بونکونکی فن و حکمتك اساسلری معارف الهامیه مندرج می .

برسینه، رقارنی قالدیروب اوردی بره
اینا نماز دیمه بیک ! بنده کوردم طوزنی !
پیتده کی سینه ک ایله کریدیلیری ، قارقال ایله
عثمانلیری تشبیه ایدرسه ، مسکین سینه ک قوجه
قارتالی ایکی ده برده مغلوب ایتدیکنی ده اعترافمز
لازمدر .
اوروپالیر ، کریدیلر دکل ، کندی مغویانلرینه ،
کند نظریه لری نه طرفدار جیقبورلر .
مسلمانلر !

مدنیت حاضره نك ایمان و اعتقادنه کوره جدال
جائده مغلوب اولانلرک ، حقوقی استرداد ایتمکی
بیلمه یئرلرک ، ذلت و حقارته قاتلانلرک یاشامغه حق
و صلاحیتی یوقدر . بز ، بوخی بوکوک ییتیملر ، قاجه
اوغرامش علیلر ، مجنوم مسکینلر کی تحقیر و دشنام
آلنده یاشاماق ارزوسنی ، قناعتی کومتردکجه اولمکه
محکوم ، افسوس که بواولوم ، بر موت ذیلانه اوله
جقدرد . بنابرین اوله جکسه کده ، قاله جکسه کده مردانه
و خدا یسندانه طاورانه لم ، ایشته یه تکرار ایدیوروز ،
ارتق ذلت یتر .

مهر دین عروسی

اجتماعیات

کور کورینه تقلید حقنده

بر مطالعه

هیچ برعاقل ، هیچ برمتفن محیط ، استعداد
منوی ، ارث و سائره کی اسبابک تأثیراتی انکار
ایده من ، عصر حاضرک ابداعات مفیده سنده معدود
اولان « تکامل » فکری بووامتالی اسبابک تدقیقندن
پیدا اولمشدر . محیطک تأثیراتی فهم ایتمک ایمچون
بو یوک برمتفن اولمق ایجاب ایتمز ، علی العاده تجارتله
هرکس آکلاجهنی شیلردندر . هرملته مخصوص

وقوف ایتشلر دیکدر . بوعبارله تصوف ، حکمت
اسلامیه معناسی افاده ایدر .

آوروپا مورخین و محققینی تصوف اسلامینک
اساسلری قرآن و احادیث خارجنده کورمک ایتبور .
اونلری بویه برظنه سوق ایدن ، قرآن و احادیثک
معنای حقیقیسته واقف اولمالیلریدر . آوروپالیر بو
خصوصده معذوردرلر .

تصوف اسلامی ، وضوح و شعول تأمله هیچ
بروقت کتاب صحیفه لری نه بکجه مشدر .

حکمت و حقیقته دائر یازیلان آثار جلیله نك
اک معنا و اساسی نقطه لری ، داثما رمز و اشارتله
کچیلمشدر . علم حقیقی تصوف ، استاددن تلذیله ،
شیخندن مریده امانت ایدمک صورتیله زمانزه قدر
کله بیه شد . [۱]

(۱) شیخ جوق ، متصوف کامل ، مرشد اکمل
نادر ، ذاتا هیچ بروقت طن ایدلرکی قدر تکرار غه مشدر .

برطاقم خصوصیات و محصول توارث استعدادات
بولوندی ده همان هرکس کوزینه چاربان احوالنددر .
بنابرین برملک مقدراتی حقنده سرد مطالعات
ایده جکلرک ، بورالری نظردقندن دور طوماملری
ایجاب ایدردی . بر محیطده ، بر جوق عوامل تأثیریه
یک مفید نتیجه لری ویرن بر قاعده نك ، دیگر بر محیطده
عکسی نتیجه لری ویرمسه سی یک ممکندر . شو حلاله
ایسه ایدله جک ضرر لر لایحیی اولور .

مشله خرفت و سنایمه قالدقجه هر دورلو قیود
احترازه زاندر . اوروپاده کی دارالصناعه لری ،
مبانی عظیمه فیهی مملکت مزه عینا کتیرسه ک ، ضرر
ایتمز ، کار ایدره ز . بو خصوصلرده تحقیقنه ایصال
ایدن بر حسن تقلیدی بی یک فائده لی و یک لازم
کوریرز . اوروپاده تکمل ایتش و تکاملدن مستفید
اولمش جهت بونلدر . لکن ایش مدنیت کونیه دن
مدنیت مغویه انتقال ایتدیکی کی ال مضر ، ال
مکروه عد ایتدیکن برشی وارسه ، اوده تقلیددر .
جهت بشری بی بر برینه مغایر و متخالف بر جوق
اقوامه ایران و هر قومی استعدادات مخصوصه ایله
یکدیگرنن متمایز ایدن اسباب ، مادی و معنوی ،
ایکی نوع مؤثراتک محصولیدر . بو حقیقت مبدانه
طور برکن و مؤثرات باقی ایکن بالخصوصه مغویانده
تقلیدک مغایر طبیعت برشی اولدیغه شبهه ایدله من .
اوروپا ایله شویله سطحیجه تماس ایدن و یا خود
اوروپا تبعات علمیه سنی سطحی و اجمالی بر صورتله
الده ایدن کنج متفکر لر مزدن بر قسمی ، اعتسالی
وطنی و مبلمز حقنده بسط مطالعه ایتدکری صیره ده ؛
حقایق معروضه بی اونومش کی کورینیورلر .

شوفکر مزنی بر ادعای مجرد مرتبه سنده بر اقامق
ایچون بعض ایضاحات سر دینه مجبورز . مع النأسف
بو مبحث مهمی تماماً تنور ایده جک مفصل ایضاحاتی
بر مقساله یه سیغدیرمق امکانی اولدیغندن بز شورا حقیقه
یک اساسی نقطه لردن بحث ایده بیلیرز . ایضاحانزه

تصوفک مباحث مهمه و اساسیه بی اولان « اسرار »
دن مقصود ، غیر معقول شیلر دکلدر . یالکیز مباحث
نهایه تصوف متفکرین بشرک خواصنک حوصله سته
صبغه جق مسائلدن اولمقله متصوفین « کلم الناس علی قدر
عقولهم » امرینه مطابعت ایتشلردر .

بوسبیله قرآنک معنای حقیقی سنی تفسیره خادم اولان
علوم ، مخفی بر افله شددر . بوندن طولا بیدر که اوروپا
مدققینی یالکیز علمای ظاهریه نك تفسیراته مطلع
اوله بیلرک تصوف و حقیقتک قرآن و احادیثله اولان
نسبت کامله سته واقف اوله مامشلر و حکمت اسلامیه نك
ادیان و حکمیات سالفه دن مقبلس اولدیغنی ادعا ایتشلردر
« طرق اسلامیه » نام اثرنده قولک ره بانندن لوبی
بونی دیورکه : « قرآنک بر آری (تلامذ عیسایک
اختراع کردی اولان مناسر حیات) منع ایدیور .
علمای اسلام ، بی (ص . ع .) نك فکری ،
اکثریا سوبلتان شهودستورله افاده ایتشلردر :

مدخل اولمق ایچون اولان در عینمزی بسط ایده جکر .

اوروپا مدنیت مغویه سنی جف القلم قبول ،
بزه کوره ملت و هویت مزنی رد و انکاره ، دساتیر دینه منی
ترک و ایسته اولدقندن ماعدا بویه بر قبول ، قواعد
تکامله مغسایر اولدیغنی ایمچون ، محومزی موجب
اولور . زیرا :

۱ — اوروپاده « خرسیتیانلقدن » ماعدا هنوز
تقرر ایتش و عقیده مقبولة عامه شکانه کیرمش بر فکر
یوقدر .

۲ — اوروپاده موجود فلسفه ، فکره اطمینان ،
روحه تسلی ، احتیاجه غذا و بره جک مزینده دکلدر .
۳ — اوروپا ، ماده قابل انکار اولمان شکوه و سطوتنه
رغماً ، معناً اندراس و انقراضه یوز طومتمشدر .

۴ — اوروپا موجودیت مادی سته حالا « خرسیتیه
نلغ » مسلک اکثریت اولمانی استادگاه بولونیور ،
فقط بوتل فن و فلسفه طرفندن بیقیلمق اوزرمددر .
بیقیلیدی کون ایسه اوروپانک سطوت مادیه بی دخی
بیقیله جقدرد .

۵ — اوروپاده ، زمره متفکرین نامی آلتنده
بولونان اشخاصه کوره حقایق عایدیان نظریات
سوریسی ، حقیقت نامه شایان اولمادقندن ماعدا
بونظریات اوزرینه نه اخلاق و نه ده رصین بر جمعیت
تأسیسی ممکن دکلدر . ایشته اوروپانک زبده تعریفی بودر .
بوش ماده دن خرسیتیانلغه عاقد اولان نظریات مزنی
هرکس قبول ایتمز . لکن بو بر حقیقتدر . بز ، بر مسلم
و بر مدقق صائله بوکونکی عیسوی بر دین حقانی
دیه قبول ایتمیز . لکن بوکونکی صورتنک دخی
بر اساسه مربوط اولدیغنی و بر علم اخلاق متین مبدانه
کتیر جک ماهیتده بولوندیغنی انکار ایلمه یز . اوروپا
دینسز لری ، خرسیتیانلغک اشکانه اعتراض ایتکلله
قالبیورلر . اونلرک مجوسی طوغریدن طوغری یه
فکر دینی یهدر . دین برینه قویدقاری غیر ثابت و کیفی

« لارهبانیه فی الاسلام » . بودستور . بر حقیقت تاریخیه
اولمقدن یک بعیددر . جناب بی نك امرینه ، قرآنه ،
مفسرین رسمیه قرآنه رغماً خرسیتیانلقدن بشقه ،
دین اسلام قدر کشیش بتشدرمش بر دین یوقدر .

بر غریبه اولمق اوزره هنوز بی حیائده ایکن
بونلر پیدا اولمشدر . هجرت سنی طقسان صحابی بر
جمعیت تشکیل ایتشلردی . مالاری بر لشدر دکلدن ماعدا
یش اصول مشترکه عبادت لری دخی و ارایدی ...
ارباب طریقه ، بونلرک منتهی لری اولان متصوفینه
عجبار هبان صفتی و یریه بیلیرمی ؟

زایه لرله مناسر لر شی واحدی در ؟

بویه بر دعوا طوغری دکلدره . لوبی بونی نك مراد
ایتدیکی ذوات اصحاب صفه در . واقعا ارباب فقر و استغنان
اولان اصحاب صفه مسجد نبویه ساکن اولورلردی .
لکن مسجدک صفه بیه بر مناسری ، سائر اصحابدن
مابعدی وار

فکر لر اوزرینه ایسه اخلاقیات تأسیسی غیر ممکندر . بوسبيله اوروپا مالک متمنه سنده الیوم عظیم بر بحران منوی و اخلاقی حکمفرما در اوروپاده مسلک فنی و عمومی « مسلک ریب واستهزا » اولسق اوزره بولونیور .

شیعده ارباب انصافه سورارز : بویه بر مجموعه ریب و شکک عملکتمزه دساتیر معنویه حالده ادخالی مناسبی بر دوشونه که بزده بر طاقم سیاسی واجتماعی بحرانلر کچیر مکده یز . بز بوجرانلره انجیق معنویانمزدن ، دینزدن اله جغمز قوتلرله مقاومت و مقابله ایده ییلیرز . حالبوکه بوقوتلر منوی ، کهنه و بی لزوم فاش کچی بر طرفه آتارده ماضیمزه ، محیطمزه ، استعدادات ارثیمزه هیچ بر مناسبتی اولمیان و ذاتاده حقانیت و متانتدن عاری اولان افکاری رهبر موجودیت ایدینیرسه که ، حفرة هسلاکه طوغری قوشمش ، آتخاره قالفشمش اولمازمی یز ؟ ایسته بورالری شک براز ده درنجه دوشولمسنی مقدرات ملت حقنده اجاله فکر و قلم ایدنلردن رجا ایلیرز .

معارف

مصاحبه فیه

زوالی « ماده » نك باشنه كلنلر

و

زوالی منكرلر

فی دینسزلک ، جدآ کولونه جک شکلره کیریور . ذاتاً دینسزلکه « فنی » صفتی اضافیه کولونج برشی ایدی . شو کونلرده عصر حاضریت برستلری یعنی ازلی وابدی ، بذاته موجود ، امحو افقاسی غیر قابل « ماده » یه طابا نلرک شو صنملری فنی طرفدن پک جسورانه تجاوزلره دوجار اولمقدده در . اولاً : جناب حق انکاره جسارتدن عبارت و

ف. ا. ح.

باطنید

برنجی کتاب

ابلیس عزالدین بهمن

مقدمه

خلافتده اولان دعوالر بحرحدر . پیوده یه قانکه کیرمه ، بزیده دختون ایتمه !

مشهدی - اصلا ، اصلا ! اوزون بر عمرم قالدی . بویله تیغ ظالم آره سنده کی مسافه پک قیصالدی . بویله بر صیراده بنم ایچون حقندن ، حققتدن باشقا بر مقصود وامل اولاماز . ای علمای ذوی الاحترام فنی دیکله ییکز ، قارداشلرم بر مختضرک سوزلرینه سمع

حقیقی بت برستلک اولان بو مسلکک ناصیل ظهور ایتدیکنی وهانکی فکرلره ایتا ایلدیکنی بر قاج سوزله حکایه ایدلم .

یونان حکما سندن « لوسیپ » و « شا کردی » دهموقریت « کائناتی فهم تعریف ایچون اووقته قدر موجود اولان ماده نظریه سته اجسامک « اجزاء فرد » دن مرکب اولدینی نظریه سنی علاوه ایتدیلر . بو نظریه ایله حادثات کونییه تعریف و تفهم قولایلار شیوردی . لوسیپ و دهموقریت زماننده کی درجه علم و فن ، بویه بر نظریه یی بالتجربه تدقیقه مقتدر اولدیفندن بر از صوکره عادتاً اونودیلدی . نیجه عصرلر اعماق نسیانده قالان « جزؤ فرد » نظریه سنی انکیز طالی « دالتون » طرفندن یکیدن میدان مناقشه یه ییقاریلدی .

اجزاء فردک نه اولایله جکینی کسیدیرمک ایچون ماده نك نه اولدینی بیلیمک لازم کلیوردی . نه چاره که حقیقت ماده نك نه اولدینی شیعده یه قدر ییلن رگسه کورلمدیکی کچی بیلدیکنی ادعا ییدن ده کوریلیمه مشدر . بونکله برابر اوتودن بری بر چوق آدملر ، شو ماهیتی بیلیمکدن عاجز اولدقلری وحقی موجودیتی بیله وثوق فنی ایله اثبات ایده مدکلری ماده نك ازلیت و ابدیتیه ، بذاته موجودیتیه و بوسورتله [اوصاف و نموت کالیه دن محروم اولق اوزره] عادتاً الوهیتیه قانع اولبورلردی .

مشهور « لاوازیه » قوتک قابل امحو اولمبوب بالکنز مستعد تحول اولدینی اثبات ایتتی و ماده سز قوشمده و اولماسی اوزرینه « هیچ برشی خلق ایلدیور . هیچ برشی عمو اولمبور ، قضیه شهره سی میدان جبقدی . ارتق بوقضیه یی عروه و ثقی بیللر ، بر خالق تصدیقه ، معنویانه هیچ بر لزوم کورمدیلر .

نه تجربه قطعی و نه بایسته ایله مؤید ، نه دهنه عقل انسانیده کی خاصه جلیله تمیزک قبول صمیمیه سیله مصدق اولمیان بوکی قضایایلر اوزرینه کفر و انکاردن عبارت یکی بر

محا که کزی طوتیکز . قارداشلرم ! سزک عالم دیککیز ذوات غلط محاکمه یه دوجار اولشلر + مقصدلری مبعجلدر . لکن هیات که افکارلری تجیل ایتک ایستد کلری نقطه یی تحقیردر . بر کره دوشونیکز ! افعال عباده هم قدرت و همده استغلالده و برمدیککیز حالده السائلره ناصیل مسئولیت عطف ایدیورسکیز ؟ اگر انسانلر ، قملارنده مختار ، حر ، و مستقل دکلرسه نه دنیاده ، نه ده عقباده مشول اولمالری ایجاب ایدره او حالده ایسه جنایتله فضیلت مساوی دیمکدر !!

بوناصل اولور ، هیچ بویه شی اولورمی ؟ یوقا کر عبادتدالناس و عدلله مشول اولاجقسه قملارینک خالق و مدبری اولمالری اقتضا ایدر . سزک فکر یکزه کوره بو قادار جنایاتک فاعل حقیقیسی ، آمر مجبری ذات احدیتدر . بن بو قادار فنا و حقسز بر فکری قبول ایده ییلیریم ، بن ریمه بواقمالی عطف ایله بیلیریم ؟ اصلا وحاشا !

عقیده ، یکی بر بختانه تأسیس ایدلدی . بو احوالده فنی اتهام اصلا طوغری اولاماز . دائرة فندن چیقما . یان حقیقی متفتنلر پیوده یه باغریورلر ، فندن بو نتایج حکمیه چیقاماز ، دیبورلردی . لکن بوفریادلره کسه قولاق آسیدیوردی ... مع مافه هر شیده اولدینی کچی ، کفر و انکارکده دوره تهالکی کچدی . هر کس براز ده اعتدال ایله دوشولمکه باشلادی ... فن ایسه ، یورولق بیلیمز بر ثبات و عنودانه غیرتله تکامل ایدیوردی .

عجبا ماده ندر ؟ بوسوالی هر کس اولامفتنلردن ، صوکرده فندن استنتاج حکمت ایتک دعواسنده اولاندن صومرمق حقنی حازدر . فن دیورکه : « ماده » انسانک معلومات کشفیه سندنر ، هر نه که طوتولیر ، طار تیلیر ، ماده در . ماده ، بر صورت صریحه ده تعریف ایدیلیمبور .

فک دیدیکی بو . ایسته فکر دینیدن استغنا دعواسنده اولان مغرورلرک ، ذات باری یی انکار امکانی ادعا ایدن ظافلرک بویوک صنی !

« اوغوست قونت » ، « فن » ، خدمات موقته سندن طولانی تشکر ایدره ک جناب حق حدودیتیه [یعنی عدمه] قدر ایصال وتشییع ایتدی ! « سوزلری سوبله مکله نفس انسانیده کی نحوت ایلسانه نك نه درجه لره بالغ اولایله جکینی علمه بیلدیرمش ایدی .

« و مکروا خبر الماکرین » جلوه ازلیه سی یته ظهور ایتدی ، فن ترقی ایتدکه ، مدیت حاضره نك صنم اعظمی اولان « ماده » یی تحلیل ، و بالنهایه مقامنه [یعنی عدمه] ایصاله باشلادی . ذاتاً « قواشون » و « میخانیکون » دن منشکل برجم غیر علما ، ماده یه محض وهم و خیال نظر یله باققده و اورطه ده اظهارات فمالیتدن باشقه برشی کورمه مکده ایدی . صولک نظریات فیه نك نه دن عبارت اولدینی عرض ایچون سوزی فرانسه انجمن دانشی اعضاسدن موسیو « پوانکاره » یه

عالم - یامشیدی ! اراده جزئییه یی اونودیورسک ، فکرک کربوملره صایبور .

مشهدی - حایر ، حایر اونونیمبورم . لکن سزک ظنکزه کوره عبدک اختیاری ، نیتی ، آرزوسی بر اراده و بوده کلیده مستهلک دگی ؟ بر قول بر فعلی اجرا ایتک مراد ایتدکه اراده کلیه صاحبی اولان جناب حقندن اوکا اراده جزئییه تعلق ایدر دیبورسکیز . کویا که بوسوزلرله جنات حق ظلم و غدر صفتلرندن قورتاریورسکیز !

لکن عبدک مرادی ندر ؟ ا کر کندندن ایسه ، بومراده که بر اراده دیمکدر ، شو حالده قول فعلتک ، مراد ایتمکه ، بنالق اولویور .

یوق بومراده دخی مقدردن ، اراده کلیه دن کلیورسه قولک مرادی جملی ودهسا طوغریسی اراده کلیه یه معطوف اولمسه مجبوری و ضروری بولوندیفندن فماتک مسئولیتی آلت بی اراده اولان قولک دکل ،

ترك ايدە چىكىز . قاضىل مشارالە بر اثر مهمنده دييوركة :

«شوسوك زمانلارده حكمت طبعيه علماسنك الك زياده حيرته شاين كشفياتى ، ماده نك موجود اولمادىغه دائر در . اول امرده سويليم كه بو كشف ، هنوز قطعى بر شامده دكلدر . ماده نك صفت اصليه سى «كتله» سى و «عطالت» سى در . بر نحول كيموى ماده نك اوصاف محسوسه سنى تغير ايشديكى وكويا ديكر بر جسم ميدانه كتيبردكى زمان دائم قالان ، هر يره دائما ثابت قالان شى «كتله» در . شوحالده اكر حقيقتده كتله و عطالتك ماده نك اوز مالى اولمايوب اوصاف مستعاره سى بولوندينى واكر ثابت عد ايدىان كتله نك مستعد تغير اولدينى اثبات اولونورسه ، ماده نك موجود اولمادىنى ميدانه چيقار . ايشته متفكرلك خبر ويرديكى ده بودر .

موسبو بو آفكاره «الكترولر» حقنده كى تجارب ونظريات اخيره ني بيلدردكن سوكره علاوه ايدىيوركة : «لورانج» ك بولديغنه كوره هر ذره ماديه «مثبت» و «منفى» الكترولردن مر كيدر . مثبتلر كوچوك و آغير ، منفيلر بويوك و خفيفدر . اكر طبيعت محسوسه سى الكترى قلمش كورميورسقى ، بونك سببى هر ذره ده ايكي نوع الكترولنك عدداً تقريباً مساوى اولماسيدر . هرايكي نوع الكترولن كئسله دن محروم و آنجق بر بر عطالت مستعاره صاحبي درلر .

بو مسئله كوره حقيقى بر ماده يوقدر . ماده ديديكمز شى اثيرده كى بوشلقلردن [دليكلردن] باشقه بر شى دكلدر !

ايشته شاين حيرت مغالطه و فضا حئلرله وجود بارى ني انكار ايدنلرك بولدينى موجوديت حقيقه !!! و هم و خيالدهن عبارت بر ماده ، امير ديكلرله «بوشلق» ايشته ماده دنيا ن كيفيت مجهوله و يا خود «موجوديت معدومه» نك باشنه كلنلر ! لكن باشنه كلن شوصواعق اعدامدن ناشى محتاج اسليه اولان «و هم و يا بوشلقلدن

حقك اولقى ايجاب ايدر . اكر بويله ايسه عذاب و عقاب ، قباح و فضيلت كى سوزلرك نه معناسى اولور ؟ بوحالده عبادت و دين نه دن اقتضا ايتسين ! عالم — حكمت الهيه نك تمامنى ادرا كدن عقول بشر قاصر در .

مشهدى — اكر عقل بشر حكمت الهيه ني ادرا كدن قاصر ايسه انسانلره عين حكمت اولان دينى تكيلىف ايتك بپوده و بى معنادر !

عالم — تمامنى ديدم ، يا مشهدى . انسان بذهانه قادر و مر يد دكلدر . اكر اولسه ، بويله بر قدرت واجب الوجوده مختص اولديندن ، انسانك دخى ... مشهدى — انسانه وجود موقتى و برن خالق ذیشان ، اراده و قدرت نسبيه دى و ير مش و قولى اختيارنده تماماً حر و سربست بر اقصا سدر . و بونك ايجوندر كه انسانلره دين تكيلىف ايدىيور ، بونك

عبارت ماده» دكلدر ... مبنى مبنى بتلر ينى غيب ايدن ، عدمده يكي بر موجوديت آرامق اضطرارنده قالان مادىيون در .

ف . ۱ . ح .

عالم سلام

منى وشيى تفرقه سى

اسلام ايجون محض فلاكت اولان بو مشوم تفرقه ، اتباه اخير اسلام ايله محو و مندفع اولمغه يوز طومئشدى . اساساً كنه توحيدك لوى نجاني آلتنده مجتمع و امت واحده عنوانيله ميجل كتله آدميانك قرعائده ، اجتهادانده تخالف فكريسى غايت طبيعى ايسه ده اختلافى عدلوت شكلنه سوقق ، اسلاميتدن تبرى ني مشمر و مسببى مردود اولدينى شهبه سزايدى . اخيراً بخاراده ظهور ايدن مقانلاتك اغوا آت اجنبه اترى اولديغنه در حال حكم اجتش و اسلامده رونما اولان آمال ترقى و وفاقه يكي دن تيشه تفاف صوقولمق ايشته نيلاييكنى كشف ايتكده تاخير ايله مه مشدك .

بخارادن الديغمز مكتوبلر ، ذهائزك طوغريلغنى تايديه كافى ايكن برقچ كون اول واسل الملاعز اولان معلومات ، موثوقه بخارا مقانلاتك منفرد و محلى بر وقه ماهيتده اولمادىنى و عمومى بر پيلان ونشبتك موجوديتى ميدانه چيقار ييور .

بو پيلانك عقيم بر اقلعاسى ايجون ارباب حيت مياننده تماطى افكار ايدلش واعداى دين و اعتلا مزك خائب و خاسر قاله جنى الطسافى مولادن مامول بولمئشدر . شيمدليك بومسلله عظيمه حقنده ده ازياده تفصيلات و ير مكي موافق بولميورز . يلكز علمائى دين بين حضر اتنك اظهار بويوردقلى علو متانت و حيت خدا بسندانه ، هر تقدير ك فوقده اولدينى

ايجوندر كه بزه طوغرى ني وا كرى ني كوسته رىيور ، بونك ايجوندر كه مجازات مستقبليه سى وار . بونك ايجوندر كه قولنى افعالندين مشول طوتيور .

كرچه اراده بشر ، قدرت انسانيه محدوددر ، بو نقطه ده هيچ بر اختلافز يوقدر . مثلاً انسان كو نشك موضعى ده كيشدير مكه قادر دكلدر .

لكن كندى اقتدارى داخلنده اولان هر بر فعلى كندى قوت و اراده سيله ميدانه كتيبر ، خالق ايدر . حقيقت بودر .

عالم — دكل ، حاشا ، دكل ! مشهدى — بودر ، دييورم . بيم باشقا برسوزم يوقدر . باشى كئسه لرده بيك سته صوكرامز ارمى آچسهر ، كئبكلر مه سورسهر ، تركيب حروفله دكلسه بيله صورت منا ايله آلاچقلىرى جواب بودر ! حق ظالم دكلدر ، عادلدر .

عالم — ايواه ، ايواه ! مقدرك فنا ايتش ! الله

و كنديلرى بو دائره منجيه ده قالدقجه افراد امتك اضلالى ممكن اولاميه جفى بياندن كيرى طور امين .

مطبوعات

«رم ايلي» رفيق محترمك مهم بر مقاله سى :

قوصوه احوالى

بوكونكى تلغرافلر منر رؤسائى عصاتدن عيسى بولاطينك دردست اولنديغنى بيلدرييور . دور ساقده ده حكومتى بر جوق دفعه اشغال ايدن بوعاصينك دائره عدل و قانونده دوچار مجازات اولاجنى طبعيدر . عيسى بولاطين جاهل بر آدمدر ، جسارتى نفوذ و اهميتى بولنه بياير ، فقط حكومتك شوكت و سطوتنه قارشى ، ايشته بويله تاب آور اولاميه رقى ياقالانير . بو آدمك مماثللرى ده حكومتك يدعدانته دوشه چكدر ؛ بوكاميتز .

آنجق مادامكه بو حر كات عصيانيه نك مراتب اولدينى ده اذكى و قورناز بر طاقم منفعت سترلك اترشوبق و تحريك بولنديغنى استدلال ايدلمئشدر ، شمدى بو حقيقتى ميدانه چيقارمق و هر نروده هر نه درلو موقع اشغال ايدرلر سه ايتسونلر ، مشوقلى عبره لاسا ترين قانونه چايرد ر مرق اقدم وظائف حكومتئندر .

قوصوه احوالنده بالخاصه محمود شوكت پاشا حضر . تازينك عزيمتلرندن صكره حصوله كلن سكون ، حكومتك آرتق دهادقت و متانتله حر كات ايتسنى استلزام ايلر . حكومت ، انده كى وسايطى حسن استعمال ايدهر ك ، دولتى بويله داخلى فائهلرله اوغراشديران لارى بولوب قيرماليدر . بونكله برابر خلقتدن برى حال اسليسنده قالان اومبارك يرلرك عمراتى اهاليستك حصول عرفاتى تايمين ايدهر جك تدابيرده عين زمانده توسل ايتمليدر .

آرتق بايله جق ايش . شكل دكلدر ، فقط دقت و حمت محتاجدر . اورالده بردها بويله غواثلك ظهور

تقصيراتنى عفو ايتسين !

مشهدى — مقدم ! مقدم ! يافقيه ، مسكا تكرار ديرم كه قيل فملك خالفيدر ! بنى ظلمه و عدواناً قتل ايدنلر ، فعللرينك خالق اولدقلى ايجون مشولدرلر ، و مشول اولاجقادرلر . بودر بيم ايجون بر تسلى در .

اكر سنك ديديكز طوغرى اولسه ايدى ، بن باد هوا قتل ايدلش اولوردم ! كئسه ده مشول اولماق ايجاب ايدردى ، زيرا بيم قلم مقتضائى قدر اولدينى كى قائلر ملك فعلى ده اراده كايه مقتضائى و ايجاب قدر اولقى لازم كايير . بو فكرله نه ياپارسه ك ياپ ، نه غم ! قدر بويله ايتش و السلام ، شكابت حقى بيله يوق قدره راضى اولمالى !

بومباحته ني غلامه نك صاغ و صولنده كى مر بوطلر و بزم اوچ كنجىز بردقت مخصوصه ايله ديكلور دى . مابعدى وار

ایتمی نه به متوقفه ، اجراست همان توسل ایللملیدر .
بویچاره خلقی مشروطیت اداره نك فیضندن مستفید
قلملیدر .

الحاصل قتالی اصل احضار وایفاظ ایدنه نلرک
جزالاندیرلمسندن . بوسورتله افکار عمومیه نك
تلمین ایدلمسندن صوکر اورالری نوروضیایه غرق
ایتمک ال بویوک وظیفه حیدر .

شون محمد

ارناودلق اغتشاشی

برطاقم دین و اتحاد دشمنلرینه اغفال ایدلمش اولان
ارناود قارداشلرمن ، نه قدر ملمعون آدملر طرفندن
الدایدلر قلی آرتق آکلامغه باشلامشلردر . ارناودلری
اغفال ایدن ملمعونلرک مقصدی ، ارناودلری جهت
جامعه اسلامدن جویرمک ، مسلمانلر آرمه آریلق
صوفی والک صوکی دیگر وطنداشلر مزده برلکدن
اوزاق قالمق ایچون بهانهلر کوسترمک و : بردینه
سالك وقارداش اولمالری ضروری ایکن بربرینک
کوزنی چیقاران مسلمانلرله هیچ سز برلشه بیلر ،
قارداش اولایلمیریم سکر ؟ دیمک ایدی .

بر مقصدلری ده ارناودلری سائر عثمانلرله قیدیره رق
روم ایلده عثمانلینی ضعیف بر افاق ایدی .
الحمدلله ارناود قارداشلرمنک قسم اعظمی بو
حقیقتلری آکلامشدر . شیمدیلك ارناودلر قده شایان
اندیشه بر حال یوقدر . عن قریب برطاقم ایلیمسلرک
بوزمه قالدیشدق لری دائرة اخوتک یکیدن ودهما
قوتلی اولارق تأسسی کورمکه قیرالین اولورز .

آتلیکی آتهدیا

ارناودلق اغتشاشی

ارناودلق اغتشاشنده بر جوق اسباب خاطره
کلدیکی حالدده هر ناسله آتلیکی آتهدیا جمعیت یونانیه
اونودیلدی . واقعا ارناودلق اغتشاشنده «اجنی پارمتی»
اولدینی سولیمدی دکلدهده جمعیت یونانیه نك بواشته
اونیایه بیلدیکی مهم رولی اونوتدق .
سلسله وقوعاتی کوز اوکنه آتیرهلم : ارناودلق
اغتشاشی ، کرید مجلس ملیسنگ عقیب اغتشاشنده
انقادی ، کریدک یونانه الحاقسنگ بر کره دهما فعلاً
اعلانی بواشته یونان پارمک موجودیتی علناً ارائه
ایتمکددر .

یونانلر ، عموم ارناودلرک عصبانی ممکن کور بیور .
لردی ، عصیان عمومی حائده ایسه دولت عثمانیه
تسکین اغتشاش ایچون یوز بیک کشی سوقه مجبور
اوله جفندن یونان حکومتی تورکیا طرفندن اعلان
حرب تهلمکسسه معروض اولمادن الحاقی اعلان
وتصدیق ایدیه بیله جکی فرض ایدیلوردی .
بویله برهنگامده ایسه بالقانلرک الاجنی وضعت

کسدریله مز ایسهده قویاً محتمل اولان هر ج و مرج
عمومیدن جیلز یونان استفاده ایدنه جک وقولایجه کریدی
یونانجقدی .

بویله بر بیلانک وجودی بولغار غزته لرندن بر
قسمک مطالعات مرارت انکیزیه دخی ثابت اولوبور .
عثمانلینی محو و اسلامی محکوم ایتمکدن عبارت اولان
بویله بر بیلانک قسماً آلت اولدق لری ارناوداغتشاش جیلری
بیلسلر ، غلبان حبیت وحس دیانتله قان اغلایه جق لری نه
امیز ، زیرا بز ، ارناود قارداشلرمنک حبیت و ناموس
ملیسندن هیچ بروقت شبهه ایتمک .

مقاله

هنوز ما بنام و شهرت ساده اکتفا میکنیم

ده ماه است پای بهلم جدید گذاشته ایم و بد
بخانه هیچ تازکی و تجدید در کارها ملاحظه و مشهور
نمیشود . چرا ؟ زیرا که هنوز بنام و شهرت
تفا اکتفا میکنیم . هنوز بمواید بسیار گفته ، معنی
وزارت را در تشخیص خشک و حالی ، وافاده بیمنی
میدانیم . جلالت قدر را در بند گفتن سخن و کوش
نکردن اندرز و بند دوستان وطن میندازیم . دیر
دیر بدر بار مبانیم و زود زود قهر میکنیم .

وزارت امروزه حکایت عصر ناصرالدین و تجدید
آن روز کار نشکین نیست . مهم مملکت و مقدرات
امت در آبدارخانه رأیت نخواهد شد ؛ و بتفان و تفریح
کوههای مکروه و جبال مسائل مشکله اژدم پای
و میان راه ترقی و تکامل هبت اجتماعیه پراکنده
و منحل نخواهد گشت .

عصر مزاح و شوخی گذشت . وقت جدیت
و کار کردن رسیده ، زبان حال مات و روح رنجیده
ایران به پنا و درازی مساحتیکه دارد از هیبت وزرا
کارو کردار میخواهد . آنهم نه بخواهدش و طریق
بخشش ، بلکه مدعیانه و بطور آمرانه میخواهد . و باید
خدمت را آشکار کرد و کیفیت را بخفا نشان داد .
بقول مجرب و جمع و خرج زبانی هیچکس متقاعد نمیشود .
و از بازخواست و طلب دست فرا نمیدارد . ازین پس
مند و وزارت را بفرایغ ابدی و بیع قطعی بکس نمیتوان
داد . و کسی هم نباید آنقسم منیع را بشرط حیات
در انحصار خود داند . و باکمال بیوقوفی از علوم لازمه
وزارت ، آنمصب جلیل را از لوازم زندگانی خویش
شمارد .

وزارت خوب است . مایه فخر مباهات است .
اگر یاران ول انکاری نکند ، حسادت و لغز خوانی
نمایند . آرزو بجوانان عیب نیست . بنده هم بدم
نمایم . چند صباحی پس از خواب چاشت ، بامبلنی
غنج و عشوه و مقداری ناز و کرشمه ، دست رادم در
منتظر و کروی را پیش رو و پشت سر انداخته بروم
دربار و چیزی از جریان کارهای دنیا ندیده و ندانسته
برای صرف عصرانه چاباری بسوی دولخانه بتازم

ولی خیر ، این طور نیست . وزارت علم و اجتهاد
میخواهد . مهارت و اختصاص لازم دارد . فرض
کنند تمام امور داخلی و خارجی ملت را بشش یا هفت
جانبش و تقسیم کرده و هر قسمتی را بیکی سپرده اند .
آن يك نفر ازین قرار به پیشد چه قدر باید هنرمند
و بخرد باشد که از عهده چنان تکلیف عظیم بشایستگی
در آید . و چون یکی از آنجمع رئیس میشود ، و انتخاب
دیگران را نیز بگردن میکشد . از جهتی مسئولیت
وزارت محضه خود را و از جهتی مسئولیت افراد
هبت را تماماً بدوش خویش کرفته یعنی وزرو و بال
شخص معنوی حکومت را حامل و تأمین سمادت و
و نیکی بخشی ملت را متکفل شده است .

آن پهلوانی که پای بچین میدان فراخ گذاشت ؛
وسعت قریحه و نیروی بازو نیجه آن لابد است بسر حد کمال باشد
کارکن و فعال باشد . چون خس و خار خشکیده بر زیر
پشته ها و تلالینی اراده و اختیار مردم پوزیدن باوی
و هیوب نسیمی بسوی جنوب و شمال متمایل نباشد .
مرد سیاسی شدن کاری سهل و آسان نیست .
ولایت سی کردز رعیت افسانه و باز نیجه نیست . باید
انصاف کرد ، مروت نمود ، اگر شایستگی و لیاقت
نیست ، اگر کفایت و اهلیت در خود نمی بینیم ، شرط
انصاف و حکومت و جدان باشارت معنوی و زبان یز
بانی فرمان ازروا و عزلت میدهد . بهتر آنکه کوش
کنیم و بکوشه بنشینیم . دیده انتظار خلق در راه
اصلاحات سفید شد و نمونه از توپدها و تمهیدات ندید .
زبان عمومی مودر آورد . بلادیکه در زیر بیرق بیگانه
است فریاد زد که اداره نظام را منتظم کنید ، و این
اصول عشیرتی را که یادگار قرون اولی است ، بقواعد
تمدن حاضره تبدیل نمائید . بخرج کس زفت و محل
توجه و اعتنای احدی واقع نشد . هنوز کودکان
مراهق و سرتیب های نابالغ در میدان مشق میخرامند
و دست رنج بیوه زنان بلوچستان را بنام مواجب
و مستحری میبردن نك است . نك . لافل باید از
حضور بیگانگان ملاحظه و رعایت نمود . آن دیوار
های بلند که اطراف خود کشیده بودیم سیل شمار تمدن
خراب کرد . حالا اگر انکشت بسوارخ بینی خویش
میبریم و سخنی آهسته نك کوش کس میکنیم ،
مردم پشت و روی زمین مینگرند و بخوبی میشوند ؛
و برای پیشیندی از حس غلطه . تلفونها ، دوربین ها
و خرده بینا اختراع کرده اند تا سهود و اشتباهی روی
ندهد . پس واجب مینماید که حرکات خود را موافق
باطبع زمان کنیم و مطابق با سلیقه وقت رفتار نمائیم .
زبان طعن و سوزنش جهانیان را بروی خود بازو
بسوی خویش دراز نمائیم .

سیاسون فرنگ ، در تردداند و هنوز بادیده اعتقاد
وامنیت بحکومت جدید نمی نکرند . باید حضرات را
از حال تردید در آورد ؛ بدخواهان خارجه و دشمنان
داخله در کین نشسته و دنبال فرصت و مجال میگردند .
باید ایشان را به نیروی عقل و تدبیر از غمزه هر گونه

شیطنت و حیل محروم و مأیوس نمود. تمام این توقع ها و مطالبات حقه را ملت از هیئت و زار دارد. شما تبرکواران همسنگ و زواری فرنگستانید و در عرض آن آتشبارهای عالم سیاست واقع شده اید. آنجا به بیندجه دستور العملهای عالی برای ترقی و تعالی ملت خود ترتیب میدهند و شما تاکنون یک مسلك مستقیم و یک سیاست متین برای حکومت تعیین نفرموده اید چشم و همچشمی خوب چیزی است؛ رقبه نمایبوسته مشغولند. این دروآند میدوند. احیای خود را میخواهند کسوت حق و انصاف ببوشانند. حضره های طریق خلاص شما را میخواهند کود ترکیبند. چه آسوده نهشته اید! بکجادهای خسته اید؟ پیروزی طهران و نیکوکاری فرزندان شیطان نباید موجب نشاط و مایه انبساط دائمی شود. اصل شادمانی و کمال خرسندی وقتی است که اقدامات دربار انگلیس و روس را عقیم و بی اثر گذارید. با آنها و دیگران خانه خدائی و مالکیت خود را نشان بدهید.

این هیئت وزرا، یاهر هیئتی که خلف خواهد شد، و بجای آن خواهد نشست، بهر قسمی که هست و بهر اعجاز و سحر که میتواند باید در محضر علمیان بگردار و گفتار ثابت و محقق نماید، که ما دشمن نادانی و جهل خرابی و بیحسابی را منکریم؛ آزادی درهای تجارت و سوداگری را سخت حامی و طرفداریم؛ تساوی حقوق ملی و آسایش عمومی را، بهر قیمتی که مال شود و بهر زحمتی که صورت کمال یابد، نخستین وظیفه و اولین ماده فهرست حکومت خود میدانیم. تا این معانی را بالفعل ظاهر نمایانند سیاست ثابت نخواهد داشت و هیچکس را از دلو این بیرون نخواهد آورد. عزل و نصب معاون ها برای یک وزارت خانه سبب اصلاح و سند لیاقت نمی شود؛ دیده های کور را چندانکه سرمه بکشید چیزی از نابینائی آنها نمیکاهد.

تنظیمات لشکری پایه، و شالوده درست میخواهد. ما اگر نمیدانیم نباید منکر شویم. دیگران پس از عصر ها و قرن ها زحمت کشیده و تجربه ها آندوخته اند؛ تنها چیزی که برای ما باقی مانده همانا زحمت تقلید است. باید همه آن وسایل پیشرفت سیاسی را با اندکی تعدیل استنساخ کرده بیاوریم و لااقل بقدر فراهم آوردن آسایش داخلی لشکر دلاور داشته باشیم. اما لشکر... نه راهزن و هیزم شکن. انهمه ناامنی سمت جنوب و سرقت مال التجاره و یغمای پست دولتی از نبودن سپاه و راهدار است. آنهمه فریاد خلق از تعطیل تجارت و نبودن کاروان از فقدان ترتیب لشکری است. باید جواب مسکت داد و حرف مقنع زد. معذرت های مرسوم را مردم داخله شاید محض حفظ ظاهر بپذیرند؛ ولی بیگانگان نکته سنج هیچیک از این هرج و مرجهارا بسماحت و بزرگواری اغماض نمیکند؛ و در وقوع هر قضیه یک کام جلوتر میثانید؛ و حرفشان آنقدر درست و موافق

بامتنطق است که هیچ عذرو بهانه را گوش نکنند و جمله را به بیوقوفی و ناپی حیل نمایند.

طبیعت و زمان از ما کار میخواهد؛ تمدن عصر حاضر بما وظیفه و تکلیف نشان میدهد؛ مجبور با طاعت و مأمور بموافقت هستیم. هر که در زمان دوست بدست مال با کمال فروتنی و ذات از نیجه قهر روزگار تازیانه و بی کردنی میخورد.

یک جمله بسیار مؤثری بخاطر آمد نکفته نخواهد بود. اهم گذشت. بعد از جنگ اخیر روس و عثمانی و انعقاد انجمن صلح در (برلین) هنگام امضای مقررات (پرس بشمارک) می بیند نماینده عثمانی خیلی پریشان و دردم است؛ او را بکناری کشیده آهسته بکوشش میگوید: [دلتکی شما بجا است و بدین قدر تألم و اضطراب حق دارید، ایالت های بزرگ از دستتان میروند، هر که بجای شما باشد بدین مصیبت سخت محزون و مکدر میشود اما تقصیر با خودتان است. نیک بدانید و آگاه باشید. جای که در ممالک غرب برای یکوچ زمین مردم بجان یکدیگر میبندند دیگر این حرص مغرطو این مدنیت مهیب بخراب و بی آب ماندن ممالک شرق رخست و جواز نمیدهد. اگر فکر اعمار در مغز شما هم راه کند مملکت هائی که باقی مانده برای شما کافست].

این نکات بلند اوهام و خرافات نیست؛ از دماغ کسی تراویده که در اواسط عصر نوزدهم سیاست تمام فرنگستان را قبضه گرفت و ملوک الطوائف جرمن را بیک شاهنشاهی بزرگ متقلب کرد. روی این سخنان بسوی حکومت است خطاب بهیئتی است که لکام ملت را بدست دارد و نباید ساعتی آرام بگیرد و هم نمی تواند کوش خود را از شنیدن این آوازه های مؤثر فرو بندد. خواه و ناخواه باید دعوت واقعه را اجابت کرد و اوامر تمدن را کردن نهاد.

نکارنده را از این بیانات با کسی قصد غرض و اهانت نیست و نسبت بهمه در خزینه خاطر یک حس تعظیم و احترام فراوان میرورد. ولی از در حریت با کمال افسوس و تأسف میسرسد که جهت چیست در مدت ده ماه باستانی وزارت عدلیه باقی وزارت خانه ها هیچ تکلیفی بمجلس ملی نموده و تقاضای هیچ تخصیصی نکرده اند. باهمین ابزاری متصل آثار و علامت کار کردن جناب مشیرالدوله مشهود میشود. جراید خارجه و داخله اقدامات معزی الیه را منتشر نمیانیند، اما سایر وزارتخانه ها مانند اداره معطل خاموش و بیفروغند و مثل کسیله از موجود بی خوشنوداست، ایداً پیشنهاد قانونی و لوازم اصلاح و ترتیب را بمجلس و کزیدگان ملت تقدیم نمیکند. بر حسب تقسیم اداری هر یک از آن بزرگواران اگر ارزوی غفلت و یا مستند به معذری اندک مسامحه و احوال و زرد نزد خدا و خلق و حضور وظیفه و مملکت مسئول است. من بنده با آزدلی که مملو از محبت آن هیئت محترمه دارم با اتفاق جمیع وطنخواهان بیغرض هرگز بمسئولیت

راضی نتوانیم شد؛ و با صفا و صفوت قلب آرزو مندیم که وزرای عظام در تمام مجالس ظاهری و معنوی سر بایند باشند و ملت را هم نیکبخت و سرافراز فرمایند. دسایس بدخواهان وطن را سترون و خاک مقدس ایران را از پایدی دشمن پاک و بالوده نمایند؛ و نام همایون خویش را در پیشانی تاریخ دنیا بیادگار گذارند.

علی اصفهانی

برهقه تلوقوعات

کرید مسئله سی و شش حاضر — شمالی آران و دانی احوالی — اناطولی ولایات شرقیه سنده کی اراضی مسئله سی — یمن احوال و اصلاحاتی — مجلس مبعوثان و اعیان مذاکراتی.

کین هفته مملکت عثمانلیق و اسلام اعتباری ایله اک بیوک حادثه سی یته کرید مسئله سی اولوق اوژده جریان ایتشد. حادثه مملکت عثمانلیق اعتباری ایله اولان رابطه قویه و صحیه سی محتاج تفصیل دکلدر. عثمانلیق بحر سفید حوضه سی اطرافنده تأسیس ایتدکری حکومت معظمه مملکت، بحر سفید ایتنده براسنادگاه متینی اولوسی لزومه قائل و قانع اولدولرندن طولانی بوندن اوج عصره یقین زمان اول بکری بش سنه متادی حرب ایدرک، نیجه قیمتلی جانلر و نیجه سامانلر صرف ایلدرک بوجز برقی و تکلیلر الله ن فتح و استیلا به موافق اولدولرد. اوزمادن ایام اخیر به قدر محافظه سی ایچون اختیار ایتدکری کلفت و مصرف ایسه، ضبط و تسخیری ایچون اختیار اولان فداکارلرک بوزلجه مثل فسله در. بو مساعی فداکارانه هم اثر اجداده تبعیت کبی بر خصلت برکزیده، هم اقبال استقبال وطنه عطف و محافظه همت کبی بر غیرت پسندیده وار. هر جهته معقول و بشون عالم مدتیجه مصدق و مقبول بر خصلت و غیرت. مسئله مملکت اسلامیه تعلق ایدن شفته کلنجه، معلوم اولدنی اوژده دولت عثمانیه عین زمانه امانات کرای پیغمبری بی ده حامل اولدوق حائز خلافت مقدسه اسلامیه بولندنی ایچون بشون عالم انسانیتک بر رابطه معرزه معنویه ایله مربوط بولندنی بر دولت جلیله در. او حیثیله دولت عثمانیه مملکت آلام و اکداری و یاخود شادمانی و مساری عالم اسلامیه طبیعتیه بر انعکاس حاصل ایلک مقرر در. علی الخصوص که عالم عثمانی استحصال ایلدیکی مشروطیت مشروعه ایله نیجه زماندر پاژده استبداد قالدان اساسات جلیله اسلامیه ای احیا و وقتیه اوروپا به رهبر مدنیت اولان شهراه مساعی مبارک کی اعاده و اعلا طریق اختیار ایلش اولدنی شو صرعه بودلو کشمکشلره معروض قالمی البته خوش کوریه من. آندن بشقه کرید مجلس ملی سنک اجتماع اخیرنده کرید خرسنجان مبعوثلری بر غیظ تعصب ایله مبعوثین اسلامیه به حقارت جرات ایلدکلرندن شو طور حرکت مسئله به یک طبیی اولدوق بام بشقه و اوووپا دول متمنه سنک ده قطعاً قبول ایتیه کی بر شکل و ماهیت و بر مشدر. مع مانیه مشهور سوز اولدنی اوژده حقارت رد و اعاده اولنور. افراد ملت عثمانیه شو طور و حرکت قارشی کمال عصیت ایله قیام ایش و هر طرفه عقد اولمش و حالا اولمقده بولش اولان متینلر ایله کریدنی روملره و حتی ایجاب ایدرسه هر قوملرک استناد کاهلرینه هر زمان حدلری بیلدیرمک ایچون حاضر و مهیا بولندلری ابراز و اعلان ایلش و حالاده ایلکده بولشدر. معلوم اولدنی اوژده دور حاضر مشروطیتده ملت ایله حکومت آبری غیری شیلر اولدولندن عین زمانه حکومت

دخی ، ملکک ہو مفاہرت جلیہ سنی تمیل واپراز
ایدرک کال متاتله حقوق مقدسہ عثمانیہ مک حافظہ سنہ
عزم و توسل ایلمشدر . محب صلح و مسالمت اولان
دولت عثمانیہ حرکات مقتضیہ قطعیہ تشبہنندن مقدم ،
برکرہ جزیریہ دودع ایلمش اولان دولترہ مراجعتله
استاتوقونک ، یعنی (ایفاء ماکان علی ماکان)
قاعدہ سنک حافظہ سنی طلب ایلمش و تثبیت سائرہ سنی
پوبادہ کی مراجعتہ واقع اوله جی جوابه تعلیق ایلمشدر .
پو استاتوقونک جزیرہ مک ، عساکر عثمانیہ مک انشکاک
ایلدیکی زمانکی ، یعنی بر طور مختاریت ایله حاکمیت
عثمانیہ تحتہ بولندی حالدیر . کرید مجلس ملیسی
خرستیان اعضاسنک بشون تعهدات دولیہ خلافہ
اولدوق اخیراً یونان قرالی یورکی نامتہ صداقت یعنی
ویرمک اجتارلری اوزرینہ حکومت عثمانیہ دول حامیہ مک
در سعادت سفرانستہ تبلیغ ایلدیکی برنوطہ استاتوقون
آکادینی معنایی صراحتہ یازمیش و کرید اوزرینہ کی
حقوق حاکمیت عثمانیہ ہیچ بر قوتک اخلال ایتک
احتیالی اولدینی متجدداتہ برلسان ایله درمیان ایتشدر .
سفرای دول حامیہ ، انگلترہ سفیرنک ریاستی تحتہ
اجتماع ایله اجرای مذاکرات ایلمش و حقوق عثمانیہ مک
منوطینہ اساساً قرار ویرمیش اولقله برابر عثمانی
نوطہ سنہ اعطا ایله جککری جوابی ، دولت متبوعه لرندن
اجرا سنہ لزوم کوردکری استیذان نتیجہ سنہ تعلیق
ایتشدر . پو جوابک یوکون ایچون ورودینہ انتظار
اولبور ایدی .

§

شمال آناودلی احوالندہ له الحمد براز آثار صلاح
کوردشدر . معلوم اولدینی اوزرہ محمود شوکت پاشا
حضر غلری وقوعات محلہ عزیت ایله احوالی بالذات
مشاهدہ و عملدہ تدابیر مقتضیہ اتخاذ ایلمشدر . آندن
یشته کریددہ مرزودہ طهور اولان حادثہ اخیرہ
طولایسیلہ هر طرفدہ عقد اولنان متبعلردن فریفتہ
تسویلات اولان آناود و طنداشلرمنہ دخی نغرافلر
چکیرلرک کیتدکری بولک نه قدر پاکش اولدینی کندیلرینہ
ایضاح ایلمش اولدیندن و حجت عثمانیہ و حقوق مقدسہ
وطن و ملت موضوع بحث اولنجہ ، بوماکک الک بھادر
افرادنی تشکیل ایدن آناود قرداشلرمنک یی حس
قالبه جقلمی شہبہ سز بولندیندن ، احوالہ بای حال
برایکک حصول ذاتاً مأمول و منتظر ایدی . استخبارات
موتوقیہ نظراً شیدی یا لکیز حوالی جبالہدہ بعض
سائقلرک برابرندہ بولنان بعض غافلر قائل ایسہدہ
بوللرکدہ طول مدت مقبوضندہ دوام اغیہ جککری
محققدر . حکومت ، حرکت اردوسنکدہ انضمام همی
ایله شیدی آناودلک پرزورین ، یاقوہ ، درنجہ
کی حوالیندہ اصلاحاتی تطبیق ایله اشتغالہ باشلامشدر .
تحریر نفوس و املاک اجرا قلنہ جی اصلاحاتک الک
اساسلرینی تشکیل ایدیور . آناودلقدہ معارفک
تشر و تعمیمی بالحاصہ ملزم اولدیندن حوالی مختلفہدہ
متعدد مکتبلر آجلمی تقرر ایلمشدر .

§

اناطولیک ولایات شرقیہ سنہ کی اہالی آرہ سنہ
بعض کونہ سو تہمات اولدینی اشاعہ ایدلش و حتی
بونک ایچون حوالی مذکورہ ازمنی مبعوثلرندن کھام
افندیکنک باب عالیہ مراجعت دخی ایلدیکی ایشیدلش
اولقله تحقیقات اجرا سنہ لزوم کوردک . مسئلہ مک
اسانی بر آدمک بر ازمینی قتل ایدلش اولسی کی
بروقعہ عادیه تشکیل ایلدیکندن جائز اہمیت دکلدیر .

ملککک بونکی سو تہمات ایله تشاریح مضرہ سنندن
نہ قدر ضرر کوردیکی و پوزرلرک طوغریدن طوغریہ
بلا تفراق جنس و مذہب عموم ملکہ شامل اولدینک
آرتق کیسہجہ اکلاشیہ جی یری قائلش اولدینندن
بز ولایات شرقیہ اہالیسی آرہ سنندہ بولہ حادثات
مؤسفہ جیمسنہ میدان ویرلیہ جککری ولایات مذکورہ
اہالیسنکک حجت و حسن نیلرندن قویاً و بلکہ قطعاً
امید ایلر . امور عادیه دن اولان بر نعل مسئلہ سنک
اعظام ایدلسی البت موافق دکلدیر . بولہ بر وقعہ دن
طولای . اعظام ایدلہرک دکلی ، علی العادہ بیان
شکایت ایدلسی دھا موافق مصلحتدر . تنہ کم حکومت
مرقوم قائل ، دھا شکایت وقوع بولہ دن اول تقبیہ
باشلامشدرک بوزاناً وظیفہ ایدی . مع مافیہ بواعظام
کیفیتی دخی سپسز دکلی . دور استبداددہ ترک دار
ودیارہ مجبور اولان بر طاقم ازمنی و طنداشلرمنک
اراضیسی ، کرکک بیع و فراغ ایله ، کرکک سور سائرہ
ایله اشخاص سائرہ کی کش والیوم آلرکک یدندہ
بولشدر . معلوم اولدینی اوزرہ اراضینک تصرفی ،
هر حالہ بر سبب قانونیہ استناد ایتک اقتضا ایدر .
بومنازع فیہ اراضی شہیدیکی صاحبکری یدندہ وجوہ
تصرفدن برینہ مستند بولبور ، آندر قانونہ استناداً
حقمز وارد و مشروعدن دیورلر . زمینلر ایسہ بر
ادارہ ظاہر آلتندہ بز ترک دیارہ مجبور قالدیندن ایچون
بواراضی چار و ناچار فراغ ایدرکک و یا ایشدرہرک
المزدن جقارمیش ایدک . شہیدی کلدک . ویریلان
پارہ کزی آلک ، اراضیمزی ویرک ، چونکہ مانع
زائل اولنجہ متنوع عودت ایدر ادعا سنندہ بولبورلر .
کوردیلورک مسئلہ مک اساسی ایتک غوغالی تشکیل
مدور . طرفین دخی اساساً پو اراضی ملہ سنندہ
غالب جیققی ایچون مسائل تالیہ کی یکدیگری علیہ
مبالغہی صور و اشکالہ عرض ایتکدن خالی قالدیلر .
حق الانصاف دوشونیلورسہ بواراضی ملہ سنندہ طرفینک
دخی حق تسلیم اولتی ایجاب ایدر ، فقط اوزرہدہ کی
اختلافی کال عدالتک آتیجی حکومت حل و فصل
ایدہیلہ جکی ایچون ، پوبادہ حکومتک نتیجہ مقرراتہ
انتظاردن بشقہ پایلہ جی بر شی یوقدر . حکومتجہ
نصل حرکت ایدلسون ؟ نتیجہ ، بز حکومتک
برندہ اولسقی بومستلہ کی یک بیط بر صورتدہ حل
ایدرکک جوابی ویرلہیلور . صورت حل شوبلہدر :
اناطولیدہ کی اراضینک وسعتی معلومدر . پو اراضی
واسعہ ایچون بزہ نفوس موجودہ مک ایکی اوچ مثلی
بازورلر لازمدرک چالشونلر . ایشونلردہ ہم کندیلری
مستغید ، ہم حکومتہ مستغید اولسونلر . هر طرفدن
عودت ایدن و طنداشلرک اراضی ایله اشغالی قدر
فائدهی بر نی اولہماز . بونلرک ایچندہ اراضیلری
قانوناً اعادہ اولنہیلہ جک اولانلری بولہیلور ، بولرہ
یا بشقہ اراضی تخصیص قلوب حتی یدلرینہ براز
سرمایہ ویرلسون ، یا خود اراضینک صاحب اخیرینہ
تضمینات مناسبہ اعطا قلنہرق جلہ سنک خوشقلہ
چالشوسی تأمین قلسون . بواراضی مسئلہ سی ایچون
صرف ایدیلہ جک پارہ ، اختیار اولنہیلہ جی بر فدا کاترکی
تشکیل ایدہ من . هر حالہ مسئلہ مک شو شکلی کال
اہمیتلہ حکومتک پیش نظر دقتہ وضع ایلر .

§

کچن ہفتہ مجلس مبعوثانہ دین مبعوثلرندن سید
احمد الکسی اندی . دین حقندہ ویردیکی لایجہ مک
وقت و زمانیلہ اوقونامسندن طولای بیان شکایت
ایدلش ولایجہ سی صالی کونی روزنامہ سنہ ادخال

قلندش ایدی . بازار ایتسی کونی باب غالبہ صدر اعظم
حق پاشا نوزندہ داخلہ ناطری طلعت ، مالیہ ناطری
جاوید یک افندیلرہ دین مبعوثلرندن محمود ندیم ،
میرالای سید احمد بکر ، سید احمد الکسی ، سید
عبدالقادر و محمود الملقنی افندیلر اجتماع ایدرکک دین ولایتی
حقندہ اجرای مذاکرات ایلمشدر . نتیجہ مذاکراتدہ
صدر اعظم پاشا قاپینہ نامتہ مجلس مبعوثانہ وقوہ
اجرائیہ یودیع اولنان لایجہ و تقاریرک دین ولایتک
معمورینہ و اہالیکنک رفاه و استراحتہ غائد و ممکن الاجرا
موادینک کافہ سی اجرا ایدیلہ جککدہ دائر مبعوثان
موی الیہمہ تأمینات قطعیہ ویرمشدر . لایجہ مذکورہ
یکری مادہ دن عبارت اولوب باشلیجہ موادی دین
سادانہ معاش اعطاسی ، بعض رسومک العالی ،
علمی محلہیہ برر وظیفہ تودیبی ، بعض معادنک
ایشلدلسی وطرق و معابر انشاسی کی خصوصان
عبارتدر . صدر اعظم پاشاک بوعدی اوزرینہ دین
مبعوثی احمد الکسی اندی ، صالی کونی لایجہ سنک
قرائت و مذاکرہ سنہ لزوم قالدیندن مجلس مبعوثانہ
بیان ایتش ولایجہ کی کیروہ آکشدیر .

مجلس مبعوثان بودجہ مک مذاکراتنہ دوام ایدیور
و آرہ یردہ حق تألیف و سائرہ کی بعض قانونلردہ
جیققارور . اعیان بوفتہ قانون اساسی ایله اشتغال
ایلدی . مجلس مبعوثان ، قانون اساسینک اعیان فصائی ،
اعیانک ثنائی اہالی طرفندن انتخاب اولتیجی طریقہ
اختیار ایله بعض تعدیلات اجرا ایتش ایدی . مجلس
اعیان بوتعدیل رد ایلش و مذاکرات اعیانک
الکھم صفحہ سی بالطع بومستلہ تشکیل ایتشدر .

مخبرہ علیہ

جوابنا الی اخینا اکرم سیدی الشیخ علی المانی
قدوسل جوابکم وزاد سرورنا زیداللہ امثالکم
یا اخینا و نقول عن صمیم القلب : قلتمش اخوة
الاسلامیہ .

اعلان

سنوسیلر

عبدالحمد وسیدالمہدی

عصر اخیردہ عالم اسلامک حالت روحیہ سیلہ متفکرین
اسلامیہ سنک قافلہ سالاری اولان سید محمد السنوسی
حضر تلمی و خلیفہ لری سیدالمہدی نک ترجمہ حاللرینہ
وانحاد اسلامیہ مانع اولان احوالک تشریحاتنہ دائر
برآزدر . ادارہ خانہ مزددہ و باب عالی جادہ سنندہ
دارالشفقہ کتبناخانہ سنندہ بش غروش فیستالہ
ساتیلقمقدہ و ادارہ خانہ مزددہ طشرہ یددہ عین قیمتلہ ارسال
اولمقدہدر .

احمد ساقی
یک مطبعہ سی
مدیر مسئول : احمد حلمی